

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Journalen NB 25

Citation: Kierkegaard, Søren: "Journalen NB 25", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 24*, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2007 , s. 31. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-nb25-txt-shoot-id524120fa-b18a-4a5a-a076-113963e2bfc1.pdf> (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 24

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

Lidelse.

Det blot Msklige kan, som sagt, aldrig naae længere end til at bestemme Lidelse teleologisk og indenfor dette Liv: et Msk. lider nogle Aar, en Tid, har saa, eller, naaer saa derved Det og Det.

Imidlertid varer jo dog stundom Lidelsen hele det Mskes Liv – da har vi Msk. hittet paa en Forklaring, der er den meest egoistiske Grusomhed af Generation mod Individ. Vi bestemme da dette Individ (hvis Lidelse altsaa vedblev hele hans Liv) vi bestemme hans Lidelse teleologisk for os Andre, os Senere: han leed – for at vi skulde have det godt. Fortræffelige Phalaris-Opfindelse. De gode, just de gode Msker (der altsaa, hvis ellers Nogen, burde have det godt i Livet) de maae lide – for at vi (Slyngler) kunne have det godt – i Sandhed et yderligere Beviis for at vi ere Slyngler.

Men saaledes finde vi det dog at være i sin Orden. Vi ære og prise saa en saadan Martyr vi festligholde hans Navnedag. fE nu til Erindring om hvad Luther har lidt, spise vi Mortens-Gaas. Det manglede blot at Luther virkelig var blevet Martyr, og at hans Martyrium havde været hiin frygtelige: at blive stegt paa en Rist – hvor skjønsmomt af os Efterlevende, os Senere til Ære derfor og til Minde om ham at stege og spise en Gaas! O, msklige Brutalitet og Bestialitet.

Og hvad er nu Følgen blevet heraf i Forhold til Xstd? Ja, ganske simpelt, hine første Xstne – de have lidt; nu skulle vi nyde. Hine have lidt – vi ære og prise dem, »bygge deres Grave«, spise en bestemt Art Bagværk paa den Dag, tage i Skoven til Ære for dem – o, msklige Brutalitet og Bestialitet! At kunne være glad paa den Maade, altsaa ved aldeles at fragaae Slægtskabet med hine Mskhedens Herlige.

Hvad er da Xstdommens Mening (Xstdommen, der er Lidelse, saa hvis den bliver Nydelse, saa er den afskaffet, som nu i »Xstheden«) Xstdommens Mening er: det har med Lidelse et ganske andet Sammenhæng, uendeligt høiere end enhver Teleologie. At lide i denne Verden for Sandhed, for det Gode, for Xstd. – er Salighed; Lidelsen er ikke saaledes et Onde, at først det Teleologiske gjør den til noget Andet (hvorved der jo i Forholdet mellem Generation og Individ, vilde begaaes den meest himmelraabende Uret mod den Offrede), nei, at lide er Salighed. Thi at lide er: Udtrykket for den høieste Inderlighed af et Guds Forhold, at lide er at have Hemmelighed med Gud! O, Saligt! Bag hele denne Virkelighedens, Phænomeners Verden (i hvilken det jo seer ud, som var ogsaa Gud den Lidende imod, siden han ikke hjælper ham ud af det men lader ham lide) ligger en anden Verden, en Aandens Verden, og her veed den Lidende med Gud – salige Hemmelighed, saligt at have Hemmelighed med Gud! – at dette

Phænomenale i Sandhed betyder lige det Modsatte, at det just er Guds Kjerlighed, at han lader den Lidende lide.

Det er Gud, der maa tage lidt haardt paa et saadant Msk, der skal lide saaledes, dog er det snart med det Gode snart med Strenghed at Gud tvinger ham saaledes ud; det er Xstd, der ved at fordre »Efterfølgelse« af den Xstne, vil føre ham saa langt ud – ak, og det er i sit Første frygteligt for et Msk. Og dog, der kommer det Øieblik, hvor saa Msk. selv forstaaer, at det, just det, dog er det Eneste, et Msk, der for Alvor tænker over Livet, kunde ønske sig. Eller kunde jeg ønske mig, at have levet saaledes hen, at mit Liv (skjøndt jeg dog ogsaa var et Msk) udtrykte at jeg slet ikke var i Slægtskab med hine Slægtens Herlige, saa de enten maae være Guder – hvis jeg skal være Msk; eller jeg et Dyr, hvis de skal være Mske.

O, min Gud, min Gud, ulykkelig, qvalfuld var min Barndom, fuld af Marter min Ungdom – jeg har vaandet mig, sukket og skreget – – tak, dog, ikke Du Alvide, nei, nei, tak Du uendelige Kjerlige, just Du uendelige Kjerlige, at Du gjorde det saaledes! Der ligger for et Msk. 30, 40 maaskee 70 Aar – Du forhindrede mig (kjerligt) i, for denne Sum kun at komme til at købe Kage og Slikkerie, saa jeg enten Intet vilde have at erindre i Evigheden, eller jeg, til evig Qval, maatte evig erindre, at jeg købte det Usle. Du tvang (der var ogsaa mange Øieblikke, hvor Du ligesom talte godt til mig, men om det Samme, ikke om at jeg skulde slippe fra Lidelsen, men at det just var Din Kjerlighed, at Du holdt mig derude) Du tvang mig til at købe Lidelser: saligt. Thi hver en saadan Lidelse er Lidelses Samfund med Dig, og hver saadan Lidelse er et evig Erhvervet for Evigheden. Thi kun Lidelser lade sig erindre.

b i de finibus

En Hedning (Cicero^b) fortæller, at Østens største Vellystning (Sardanapal) satte paa sin Grav: jeg tog alle Verdens Nydelser med mig i Graven – hvortil en anden Hedning (Aristoteles) skal have sagt: hvorledes, Du kunde jo end ikke holde een eneste af dem fast, medens Du levede. Nei, Nydelser lade sig ikke erindre – mindst i Evigheden. Om derfor et Msk. slap fra al Lidelse i denne Verden – frygteligt, maaskee klædt i Purpur og Fløiel, Pascha af 17 Hestehaler, med en Ring i Næsen, hvad kun han ene turde bære, og som alle faldt paa Knæ for – frygteligt, altsaa slet ikke at være i Slægtskab med hine Slægtens Herlige, men i Forhold til dem at være et kjødædende Pattedyr; frygteligt, slet Intet at have at erindre i Evigheden!

Dog naar det at lide saaledes er saligt: er saa egl. ikke Lidelse Nydelse?

Lad os være forsigtige her, her møde de meget Forskjellige med denne usande Paastand.

Der gives en ussel Kløgt, som blot vil være fri for at lide, den raisonerer saaledes: det at gjøre det Gode har sin Løn i sig selv, ergo har den Gode sin Tilfredsstillelse deri, ligesom jeg i at nyde det Sandselige, ergo er der ingen væsentlig Forskjel mellem os! Dette er Hyklerie i Retning af at slippe for Lidelse.

Dernæst er der fE Hedenskabets Stoikere, der i dæmonisk Potensation vil at det at gjøre det Gode skal i den Grad tilfredsstille – at det er Nydelse. Dog meente Stoikeren at et Selvmord var tilraadeligt – men hvorfor ved et Selvmord at gjøre Ende paa – Nydelse? Altsaa det er Usandhed.

Saa er der saadanne fortunlede Hoveder som Rosseau, der i de stærkeste Udtryk taler om, at Lidelsen er Intet, det er Nydelse – saaledes theoretice, thi praktisk var han yderst ømskindet. Det er altsaa Selvmodsigelse.

Nei, jeg holder mig til Xstd, der just fordi den gjør Alvor af at man virkelig kommer til [at] lide (medens de Andre egl. unddrog sig fra at lide, og stadsede med Talemaader, hvad jo nok kan være i Retning af Nydelse) lader det være saaledes: det er at lide – men det er saligt. Her er jo heller ikke Tale blot om Lidelser for det Gode, men om de Lidelser, der høre med for at et Msk. kan være Redskab for Gud. Dette er saa det Salige, at medens Lidelsen smerter, tør han vide med Gud, at dette just er for at Gud desto bedre kan bruge ham. Dette er det Salige, at medens den phænomenale Verden vidner ham imod ved Uheld og Modgang og Modstand tør han vide med Gud, at dette just er fordi han forholder sig til Gud.

Dog indsættes ikke Lidelse saaledes som saligt i og for sig: saa er Xstd. Nonsens, den er slet ikke til, hvad den omtrent heller ikke er [i] vor Tid, hvor man, saa uchristeligt som muligt, har villet bestemme de forbigangne Tidens Lidelse teleologisk i Retning af, at vi skulle faae Nydelse ud deraf.

Her ender al Sophistik; lad dem alle forenes i eet Hoved, lad Satan selv være med: dette kan ingen Sophistik tage.

#